

Adresa: Bulevardi: "Zhan D'Ark" Nr.2
Tiranë, Shqipëri

Tel/Fax: +355 4 2380 300/345
E-mail: ap@avokatipopullit.gov.al
www.avokatipopullit.gov.al

Nr. Prot. Tiranë ___/___/2019
Nr. Dok. 201802521

Lënda : Rekomandime për inspektimin e bërë në Komisaratin e Policisë Lushnjë.

Drejtuar : Z. Elton PAPA
Shef i Komisarimit të Policisë

LUSHNJË

Për djeni: Z. Albert NUSHI
Drejtor i Drejtorisë Vendore të Policisë

FIER

I Nderuar Z.Papa,

Avokati i Popullit, në rolin e Mekanizmit Kombëtar për parandalimin e torturës, trajtimit ose dënimit të egër, çnjerëzor ose poshtëruës, në vijim Mekanizmi Kombëtar¹, bazuar në nenin 19/1 të ligjit nr. 8454, datë 04.02.1999, "Për Avokatin e Popullit", i ndryshuar, kreu një inspektim në Komisaratin e Policisë Lushnjë.

Inspektimi u krye në datën 05.11.2018, sipas një Plani Inspektimi të miratuar më parë nga Avokati i Popullit. Në përbërje të grupit inspektues ishin Z.Genci Tërpo, dhe Z.Alfred Koçobashi, me detyrë Nd/Komisionerë pranë Mekanizmit Kombëtar për Parandalimin e Torturës.

Inspektimi kishte si qëllim verifikimin e respektimit të standardeve të përcaktuara në Ligjin Nr.108/2014, "Për Policinë e Shtetit", në "Rregullat dhe Proçedurat Standarde për Trajtimin dhe Sigurimin e Personave të Arrestuar dhe Ndaluar në Njësitë Policore", miratuar me Urdhrin e Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit, Nr.1102, datë 07.11.2017, "Për trajtimin dhe sigurimin e personave të arrestuar/ndaluar në ambientet e Policisë së Shtetit, evidentimi dhe zgjidhja e kërkesë/ankesave të tyre", dhe në "Rregullat teknike të shoqërimit në polici", miratuar me Urdhrin e Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit Nr.306, datë 31.03.2016, si dhe zbatimin e rekomandimeve të Avokatit të Popullit të bëra gjatë inspektimeve të mëparshme.

¹ Neni 74/1 i ligjit nr. 8328, datë 16.04.1998, "Për të drejtat dhe trajtimin e të dënuarve me burgim dhe të paraburgosurve", i ndryshuar.

Avokati i Popullit, pasi u njoh me konstatimet e grupit inspektues dhe nivelin e zbatimit të rekomandimeve të lëna nga inspektimi i vitit të kaluar, ka detyrimin kushtetues dhe ligjor t'ju parashtojë konkluzionet përfundimtare, duke ju referuar si më poshtë vijon:

Shënime paraprake

Në përputhje me metodologjinë e zhvillimit të inspektimit në institucionet ku mbahen e trajtohen shtetas të privuar nga liria, grupi i punës u takua me Shefin e Komisarariatit të Policisë Lushnjë, Z. Elton Papa i cili u vu në dijeni lidhur me qëllimin e inspektimit.

Z.Papa raportoi për grupin e inspektimit, mbi masat e marra për realizimin e rekomandimeve të lëna nga Avokati i Popullit vitin e kaluar, lidhur me përmirësimin e kushteve sipas procedurave standarde të ambienteve të shoqërimit dhe dhomave të sigurisë të këtij komisarati.

Drejtuesi i Komisarariatit të Policisë Lushnjë pasqyroi se ishin plotësuar disa nga rekomandimet e paraqitura nga Avokati i Popullit një vit më parë por nga ana tjetër na informoi se realizimi i investimeve të reja nuk ka qenë i mundur aktualisht për shkak të buxhetit të kufizuar dhe për faktin se ky institucion nuk operon si njësi shpenzuese më vehte, dhe është i varur për çdo veprim financiar nga Drejtoria Vendore e Policisë Fier.

Gjithashtu Shefi i Komisarariatit angazhoi Shefin e Rendit të Komisarariatit Lushnjë dhe përgjegjës të ambienteve të shoqërimit të këtij institucioni që të ishin prezent për të bashkëpunuar dhe për të shërbyer në vijim të procesit të inspektimit.

Grupi inspektues, pasi mori informacionin e nevojshëm lidhur me qëllimin e inspektimit, vijoi takimin me punonjës të përgjegjës të dhomave të shoqërimit që na u bashkua gjatë evidentimit të kushteve të këtyre ambienteve të Komisarariatit të Policisë Lushnjë.

Theksojmë se, të gjithë punonjësit e Komisarariatit të Policisë Lushnjë me të cilët kontaktuam u treguan bashkëpunues gjatë komunikimit dhe inspektimit, që zhvilloi grupi inspektues në ambientet e këtij institucioni.

Grupi i punës në vijim inspektoi ambientet e shoqërimit, disa zyra të punonjësve të policisë, si dhe u njoh me dokumentacionin përkatës ku pasqyroheshin veprimet e kryera me personat e shoqëruar dhe të arrestuar apo ndaluar.

Gjatë inspektimit u konstatua **se ishte plotësuar pjesërisht rekomandimi për mbylljen e ambienteve ekzistuese të sigurisë në këtë komisarariat por nuk ishte realizuar sërish ndërtimi i ambienteve të reja** sipas kërkesave të ligjit Nr. 108/2014 “Për Policinë e Shtetit” i ndyshuar dhe aktit mbi “Rregullat dhe Procedurat Standarde për Trajtimin dhe Sigurimin e Personave të Arrestuar dhe Ndaluar në Njësitë Policore”, miratuar me Urdhrin e Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit, Nr.1102, datë 07.11.2017, “Për trajtimin dhe sigurimin e personave të arrestuar/ndaluar në ambientet e Policisë së Shtetit, evidentimi dhe zgjidhja e kërkesë/ankesave të tyre”.

U konstatua se **nuk ishte plotësuar rekomandimi marrjen e masave të nevojshme për krijimin e dhomave (zyrave) të punës në këtë komisarariat ku merren në pyetje personat e ndaluar/arrestuar dhe instalimin e sistemit të monitorimit me kamera.**

Gjithashtu **nuk ishte plotësuar rekomandimi për ndërtimin dhe vënien në funksionim të ambienteve të shoqërimit në Komisarlatin e Policisë Lushnje sipas kritereve të parashikuara në** procedurat standarde: “Rregullat teknike të shoqërimit në polici”, miratuar me Urdhrin nr. 306, dt. 31.03.2016 të Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit, të ndara më vete për femrat, meshkujt madhorë dhe të miturit, duke krijuar mjedise të përshtatshme dhe dinjitoze, të pajisura me orenditë e nevojshme për qëndrim dhe të monitoruara me kamera.

Gjithashtu **ishte plotësuar rekomandimi për plotësimin me saktësi të të gjitha rubrikave të “Regjistrin të evidentimit të të dhënave për personat e shoqëruar”** në këtë komisarlat, si dhe të dokumentave të tjera të parashikuara në aktet ligjore e nënligjore lidhur me të shoqëruarit.

U verifikua nëse për personat e shoqëruar aplikohet paisja e tyre me “Proçesverbalin e Shoqërimit”, ku rezultoi se **ky standard ligjor realizohet për të gjithë shtetasit e shoqëruar.**

Në përfundim të inspektimit grupi monitorues konstatoi se, në ambjentet aktuale në Komisarlatin e Policisë Lushnjë, vazhdonin të ishin të pranishme disa problematika dhe konkretisht:

Ambientet e shoqërimit dhe kushtet e tyre

Në Komisarlatin e Policisë Lushnjë nuk kishte dhoma shoqërimi të ndërtuara sipas parashikimeve të bëra në ligjin Nr. 108/2014, “Për Policinë e Shtetit” dhe në procedurat standarde: “Rregullat teknike të shoqërimit në polici”, miratuar me Urdhrin e Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit Nr.306, dt. 31.03.2016, me sipërfaqe dhe hapësira të bollshme për qëndrim, si dhe të ndara më vete për femrat, meshkujt madhorë dhe të miturit.

Ambienti i shoqërimit që përdorej aktualisht ndodhej në një godinë më vete, brenda teritorit të këtij organi. Ambienti kishte hyrje direkte pa korridor dhe nuk ishte i monitoruar me kamera. Ambjenti i shoqërimit përbëhej nga 1 (një) dhomë me përmasa 8m x 7m dhe përdorej vetëm për shoqërimin e meshkujve madhorë, ndërsa për shoqërimin e femrave dhe për të miturit përdorej ambienti i pritjes së qytetarëve dhe zyrat e punonjësve të policisë.

Ambjenti që përdorej për shoqërimin e meshkujve madhorë, ishte i rregullt dhe kishte një dritare të madhe e cila lejonte ajrimin dhe ndriçimin natyral, si dhe kishte ndriçim funksional nga rrjeti elektrik. Gjithashtu realizohet edhe furnizimi me energji elektrike me anë të gjeneratorit në rast defektesh elektrike. Dritarja ishte pa hekura dhe ambjenti nuk kishte derë. Dhoma që përdorej për shoqërim ishte e pastër dhe e lyer dhe ishte pajisur me orenditë e nevojshme, si tavolinë e stola të gjatë për qëndrimin ulur të shtetasve të shoqëruar.

Pranë ambientit të shoqërimit që përdorej për meshkujt madhorë kishte dy tualete të cilët ishin të pastër dhe kishin ujë të rrjedhshëm. Në momentin e inspektimit nuk kishte shtetas të shoqëruar. Në ambientin e shoqërimit ishin vendosur postera me të drejtat ligjore të personave të shoqëruar.

U konstatua se në këtë komisariat zbatohet detyrimi ligjor i parashikuar në nenin 109/5 dhe 122/5 të Ligjit Nr. 108/2014 “Për Policinë e Shtetit”, i ndryshuar, si dhe në kapitullin VII, pika a.3.4 të procedurave standarde për plotësimin dhe dhënien e procesverbalit të veprimeve të kryera me të shoqëruarit nga punonjësit e policisë që ishin ngarkuar me detyrën e kryerjes së verifikimit dhe trajtimin e çështjes përkatëse.

U evidentuan disa praktika të njëpasnjëshme ku në përfundim të procedurave dhe veprimeve të kryera nga punonjësit e policisë në Komisaratin e Policisë Lushnjë mbaheshin procesverbalet përkatëse me elementët e nevojshëm ligjorë, ku një kopje e të cilit firmosej dhe i jepej personit të shoqëruar.

Regjistri i personave të shoqëruar, ndaluar/arrestuar dhe evidentimi i tyre

Në zbatim të Ligjit Nr.108/2014 “Për Policinë e Shtetit”, i ndryshuar dhe në procedurat standarde: “Rregullat teknike të shoqërimit në polici”, miratuar me Urdhrin e Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit Nr.306, dt. 31.03.2016, çdo njësi policore që ka dhoma sigurie, duhet të jetë e pajisur, ndër të tjera, edhe me regjistrat përkatës. Regjistrat ishin të mbajtur në rregull.

Gjatë inspektimit u konstatua se në Komisaratin e Policisë, Lushnjë, “Regjistri i evidentimit të të dhënave për personat e shoqëruar” ishte i tipit “Model nr. 1” konform me procedurat standarde: “Rregullat teknike të shoqërimit në polici”, miratuar me Urdhrin Nr. 306, dt. 31.03.2016 të Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit dhe ishte i sekretuar.

Të gjithë personat e shoqëruar në organin e policisë sipas dispozitave të ligjit Nr. 108/2014 “Për Policinë e Shtetit” regjistroheshin në këtë regjistër nga punonjësit e zyrës së informacionit.

Nga këqyrja e këtij regjistri rezultoi se: Koha e qëndrimit në gjendje shoqërimi të shtetasve ishte e ndryshme nga 1 deri në 10 orë në raste të veçanta. Rubrikat e regjistrat ishin plotësuar në mënyrë korrekte, me përgjegjësi dhe saktësi nga punonjësit e policisë².

Në këtë komisariat mbahej regjistri për personat e ndaluar/arrestuar, ku evidentoheshin të gjitha rastet e ndalimeve dhe arrestimeve të kryera nga punonjësit e këtij organi, i cili ishte i sekretuar.

Nga këqyrja e këtij regjistri rezultoi se në rastet e arrestimeve dhe të ndalimeve të personave të shoqëruar, ora e arrestimit/ndalimit përputhej me orën e shoqërimit të tyre në organin e policisë, nisur nga momenti kur privoheshin nga liria.

Ndërkohë u konstatua se në këtë komisariat kishte edhe regjistër për evidentimin e kërkesë/ankesave të personave të shoqëruar, të arrestuar dhe të ndaluar, sikurse parashikohet në nenin 115 të ligjit nr. 108/2014 “Për Policinë e Shtetit”, i ndryshuar, por nuk ishte evidentuar asnjë kërkesë apo ankesë. Gjithashtu posterat e vendosur në

² *Kreu VII, Procedurat standarde: “Rregullat teknike të shoqërimit në polici”, miratuar me Urdhrin Nr. 306, dt. 31.03.2016 të Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit*

institucion, pasqyronin edhe të drejtën e personave të ndaluar për të bërë ankesa nqs kishin të tilla.

Ambientet e sigurisë/kushtet e tyre dhe trajtimi i të ndaluarve/arrestuarve dhe i të shoqëruarve.

Në Komisariatin e Policisë Lushnjë nuk kishte ambiente të sigurisë pasi ato ishin mbyllur në përputhje me rekomandimin e bërë pak kohë më parë nga institucioni i Avokatit të Popullit dhe personat e arrestuar/ndaluar dërgoheshin në dhomat e sigurisë të Komisarariatit të Policisë Fier.

Ambientet e intervistimit

Në godinën aktuale në Komisariatin e Policisë Lushnjë oficerët e policisë gjyqësore i kryenin veprimet procedurale me shtetasit në zyrat e punës së tyre. Këto zyra nuk ishin të monitoruara dhe ndërkohë në këtë organ nuk kishte ambiente të veçanta intervistimi të monitoruara me kamera gjatë kryerjes së veprimeve procedurale nga oficerët e policisë gjyqësore.

Lidhur me këto fakte Avokati i Popullit nisur edhe nga inspektimet e mëparëshme ka rekomanduar marrjen e masave për krijimin e zyrave të dedikuara ku merren në pyetje shtetasit gjatë kryerjes së veprimeve procedurale nga oficerët e policisë gjyqësore dhe instalimin e sistemit të monitorimit me kamera në këto zyra por është konstatuar se sërish ky i fundit nuk është plotësuar³.

Proçesi i monitorimit filmik gjatë marrjes në pyetje të personave të shoqëruar është një element parësor për mbrojtjen e të drejtave dhe lirive të njeriut, pasi ka efekt parandalues për kryerjen e veprave të dhunshme dhe të dënueshme, si nga ana e të shoqëruarve, ndaluarve apo arrestuarve, ashtu dhe nga vetë punonjësit e policisë së shtetit.

Gjithashtu, Komisarati i Policisë Lushnjë në kushtet aktuale nuk posedon hapësirë të posaçme për biseda apo intervistim me persona të mitur, MKPT e konsideron me rëndësi të veçantë faktin se bisedat me fëmijët duhet të realizohen në një ambjent të përshtatshëm që duhet të jetë i rregulluar në mënyrë të posaçme për zhvillimin e bisedave me fëmijët, pasi nga intervistimi i tyre në kushtet aktuale mund të shkaktohet traumatizim plotësues i fëmijëve.

Nga monitorimi që u bë në disa prej zyrave të punonjësve të policisë në godinën aktuale të Komisarariatit të Policisë Lushnjë, nuk u gjetën sende, prania e të cilave të ekspozonte dhunë tek personat me të cilët ata kryenin veprime procedurale.

³ “Një sistem i monitorimit të vazhdueshëm i standarteve dhe procedurave të intervistave të policisë duhet vënë në zbatim, po ashtu; kjo kërkon një regjistrim të saktë të intervistave të personave në ambientet e policisë, të cilat, nëse është e mundur duhet të zhvillohen me pajisje regjistruese elektronike (audio dhe/video). Duhet të kërkohet që të regjistrohet në mënyrë sistematike koha kur ka filluar dhe mbaruar intervista, ndonjë kërkësë të bërë nga i ndaluari gjatë intervistës, si dhe të personave të pranishëm gjatë çdo interviste.”

CPT' reports; Armenia: Visit 2010[par.18]

Ndihma juridike, psikologjike dhe kujdesi mjekësor

Në këtë komisariat zbatohet detyrimi ligjor i parashikuar në nenin 109/5 dhe 122/5 të Ligjit Nr. 108/2014 “Për Policinë e Shtetit”, i ndryshuar, si dhe në kapitullin VII, pika a.3.4 të procedurave standarde për plotësimin dhe dhënien e procesverbalit të veprimeve të kryera me të shoqëruarit nga punonjësit e policisë që ishin ngarkuar me detyrën e kryerjes së verifikimit dhe trajtimin e çështjes përkatëse.

Gjatë inspektimit, u konstatua se detyrimi ligjor për të njoftuar personat e ndaluar/arrestuar madhor që në mungesë të mundësive financiare për të pajtuar një avokat privat, kërkon ndihmë juridike, atij i ofrohej një avokat kryesisht dhe iu ishte krijuar mundësia për të kontaktuar me të.

Avokatët siguroheshin nga lista e avokatëve të dërguar nga organi i prokurorisë, e cila ishte e afishuar në zyrën e përgjegjës të zyrës së informacionit.

Në rastet kur të ndaluarit/arrestuarit ishin të mitur, veprimet proceduriale kryheshin në praninë e detyrueshme të avokatit mbrojtës të caktuar kryesisht dhe të psikologut që ofrohej menjëherë nga DVP Fier.

Në Komisarlatin e Policisë Lushnjë nuk kishte ndonjë zyrë të monitoruar me kamera për marrjen në pyetje të shtetasve të ndaluar/arrestuar nga punonjësit e policisë.

Gjatë inspektimit konstatua se në korridoret e godinës, si dhe në dhomën që përdorej për shoqërim të këtij komisariati ishin afishuar postera me të drejtat ligjore të personave të shoqëruar në organin e policisë dhe të personave të ndaluar/arrestuar.

Për sa më sipër dhe me qëllim zgjidhjen e problemeve të konstatuara gjatë këtij inspektimi, bazuar në pikën 3 të nenit 63 të Kushtetutës ku parashikohet se: *“Avokati i Popullit ka të drejtë të bëjë rekomandime dhe të propozojë masa kur vëren shkelje të të drejtave dhe lirive të njeriut nga administrata publike”* dhe në bazë të nenit 21/b të ligjit nr. 8454 dt.04.02.1999 *“Për Avokatin e Popullit”*, i ndryshuar, ku përcaktohet se: *“Avokati i Popullit paraqet rekomandime për vënien në vend të së drejtës së shkelur tek organi administrativ, që, sipas tij ka shkaktuar shkelje të të drejtave dhe lirive”*,

REKOMANDOJMË :

1. Marrjen e masave të nevojshme për ndërtimin dhe vënien në funksionim të ambienteve të shoqërimit në Komisarlatin e Policisë Lushnje sipas kritereve të parashikuara në procedurat standarde: *“Rregullat teknike të shoqërimit në polici”*, miratuar me Urdhrin Nr. 306, dt. 31.03.2016 të Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit, të ndara më vete për femrat, meshkujt madhorë dhe të miturit, duke krijuar mjedise të përshtatshme dhe dinjitoze, të pajisura me orënditë e nevojshme për qëndrim dhe të monitoruara me kamera.
2. Marrjen e masave të menjëhershme për ndërtimin e ambienteve të reja të sigurisë dhe miratimin e tyre sipas kërkesave të ligjit nr. 108/2014 *“Për Policinë e Shtetit”* dhe aktit mbi *“Rregullat dhe Procedurat Standarde për Trajtimin dhe Sigurimin e Personave të Arrestuar dhe Ndaluar në Njësitë Policore”*, miratuar me Urdhrin e Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së

Shtetit, Nr.1102, datë 07.11.2017, “Për trajtimin dhe sigurimin e personave të arrestuar/ndaluar në ambientet e Policisë së Shtetit, evidentimi dhe zgjidhja e kërkesë/ankesave të tyre”.

3. Marrjen e masave të nevojshme për krijimin e dhomave (zyrave) të punës në këtë komisariat ku merren në pyetje personat e ndaluar/arrestuar dhe instalimin e sistemit të monitorimit me kamera.

Për qëndrimin dhe masat që do merrni në zbatim të këtij rekomandimi, të vihemi në dijeni brenda afatit 30 ditor sipas nenit 22 të ligjit nr.8454, datë 04.02.1999 “Për Avokatin e Popullit”, i ndryshuar.

Duke besuar në mirëkuptimin dhe bashkëpunimin tuaj,

KOMISIONER

ERMONELA XHAFA

Konc.& Dak.
Genci Tërpo
Dak
Alfred Koçobashi